

Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Teie: 18.12.2024

Meie: 02.01.2025 nr 13-3/25-59

Arvamuse andmine Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmile

Esitasite 18.12.2024 kirjaga nr 13-3/24-328 Eesti Geoloogiateenistusele kooskõlastamiseks Evecon OÜ ja Enery Estonia OÜ tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi (edaspidi planeering). Planeeringu ala asub Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas¹. Planeeringu koostamise eesmärgiks on leida kahe tuulepargi ja nende toimimiseks vajaliku taristu püstitamiseks sobivad asukohad Lüganuse vallas.

Ettepanekute ja seisukohtade koondtabeli alusel² (29.10.2024 seisuga) on planeeringule maapõueseisundi ja kasutuse kohta varasemalt sisendit andnud Maa-amet (sisendit on antud kaks korda 29.05.2024 kirjaga nr 6-1/33-18 ja 10.09.2024 kirjaga nr 6-1/33-23).

Seisuga 13.01.2024 asuvad Lüganuse valla eriplaneeringuala territooriumil (alad 1, 2a, 2b ja 3) osaliselt või täielikult kuus maavarade registris arvel olevat maardlat, üks kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldis, kaks kaevandamisloa taotlust, üks Keskkonnaametis menetluses olev geoloogilise uuringu loa taotlus ja üks kehtiv üldgeoloogilise uurimistöö luba.

Maa-ameti 10.09.2024 kirjas nr 6-1/33-23 välja toodud märkused on endiselt ajakohased. Lisandunud on kõikide valikus olevate alade (alad 1, 2., 2.b ja 3) osaline kattuvus Lääne- ja Ida-Virumaa ehitusmaavarade üldgeoloogilise uurimistööga (loa omanik Eesti Geoloogiateenistus; loa nr YGUL/523069; luba kehtib 03.12.2024 – 03.12.2027). Kuid see ei sea piiranguid käesolevale planeeringule. Palume seda siiski kajastada planeeringu programmis.

Küll aga märgime, et planeeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi viimane versioon³ (kuupäevaga 29.10.2024) sisaldab endiselt mõnes kohas aegunud informatsiooni Maa-ameti esimesest kirjast ning seda tuleks täiendada:

- Lk 50 viimases lõigus on sees lause „Ala nr 1 lääneosa kattub osaliselt Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuvälja maardlaosa (maavarade registri registrikaart nr 31) põlevkivi aktiivse reservvaru 3. ja 8. plokkidega, Sonda (Uljaste II) liivamaardla

¹ Eriplaneeringu kaardirakendus <https://dge.ee/maps/Enery-Evecon-KOV-EP/>

² Ettepanekute ja seisukohtade koondtabel d41baa34-0a38-4e65-9019-04ce05801dba

³ Programmi viimane versioon 99eeb3eb-9aa0-4d6f-a2b2-2f37ec098eef

(maavarade registri registrikaart nr 176) ehitusliiva passiivse reservvaru 1. plokiga, Kure turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 524) hästilagunenud turba aktiivne reservvaru 1. plokiga (registrikohase keskmise paksusega 2,9 m) ning Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Uljaste uuringuruumiga (taotleja OÜ Inseneribüroo STEIGER).“

Korrektne oleks järgmine lause: „Ala nr 1 lääneosa kattub osaliselt Eesti põlevkivimaardla Uljaste uuringuvälja maardlaosa (maavarade registri registrikaart nr 31) põlevkivi aktiivse reservvaru 3. ja 8. plokkidega, Sonda (Uljaste II) liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 176) ehitusliiva passiivse reservvaru 1. plokiga, Kure turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 524) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 1. plokiga, Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Uljaste uuringuruumiga (taotleja KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING) ning Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjääri (loa taotleja KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga. Eelnimetatud ala põhjaosa kattub osaliselt Aseri fosforiidimaardla juures kirjeldatud fosforiidi prognoosvaru 45. plokiga (prognoosvaru ei ole maardla).“

- Lk 51 on leitav lõik „Ala nr 1 asub osaliselt keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“ lisas 2 (kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri) toodud nimekirjas kuuluvatel aladel. Kliimaminister on algatanud nimetatud määruse muutmise, et kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirju vähendada.“ ei ole enam ajakohane, kuna Kliimaminister on muutnud määrust 27.12.2016 nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“. Muudatus jõustus 22.07.2024. Peale määruse muutmist ei asu osaliselt Kure turbamaardla alaga kattuv tuulepargi eriplaneeringu ala nr 1 enam kaevandamiseks sobival turbaalal.
- Lk 52 leitavat lõiku, mis käsitleb ala nr 2a, tuleks täiendada infoga, et ala kattub täielikult Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Suurkõrtsi III lubjakivikarjääri (loa taotleja AKTSIASELTS KIVILUKS) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 99 lõike 1 kohaselt tehakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eelvalik koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi kohaliku omavalitsuse eriplaneering käsitleb. PlanS § 105 lõike 1 kohaselt esitatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega kooskõlastamiseks PlanS § 99 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel Kliimaministeerium või kliimaministri volitusel Kliimaministeeriumi valitsemisala riigiasutus, kelle ülesanne on geoloogiline kaardistamine

ning geoloogilise teabe säilitamine ja kättesaadavuse tagamine, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Kuivõrd hetkel on tegu tuuleparkide eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapi lähteseisukohtadega, mitte planeeringulahendusega, ei ole Eesti Geoloogiateenistuse, Kliimaministeeriumi ega kaevandamislubade omajate ja taotlejate seisukohti potentsiaalselt sobilike tuulepargi alade (eriplaneeringu alad 1, 2a, 2b ja 3) kohta küsinud. Palume eriplaneeringu koostamise käigus arvestada MaaPS-is sätestatud nõuetega, kui potentsiaalselt sobilikud tuulepargi alad asuvad maardlate aladel. Samuti tuleb arvestada ja enne tuuleparkide ehitamist on vajalik saada MaaPS kohane luba Eesti Geoloogiateenistuselt maardlatele ehitamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Mihkel Annusver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5331 7112 Mihkel.Annusver@egt.ee